

ŠČETKANJE ZOB V VRTCU IN ŠOLI

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 14.01
Stran od strani:	1/4
Velja od:	21. 7. 2022
Uporaba najmanj do:	21. 7. 2027
Izdaja:	Verzija 2

1. Namen in cilji aktivnosti

Praktično učenje za obvladovanje ščetkanja zob.

Ključne besede: otroci, ščetkanje zob, zobozdravstvena vzgoja

2. Aktivnost ZBN lahko izvede (skladno s kompetencami)

IZBN		Omejitve, pripombe
Bolničar negovalec	NE	
Tehnik zdravstvene nege	NE	
Diplomirana medicinska sestra	DA	dipl. m. s. s specialnimi znanji
Diplomirana babica	NE	
Diplomirana medicinska sestra, 38. člen ZZDej-K	DA	licenca za strokovno področje
Študent zdravstvene nege	DA	Pod nadzorom mentorja
Študent babiške nega	NE	

Predviden čas za izvedbo aktivnosti	10 minut / na osebo
--	---------------------

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti	Ena (1)
--	---------

Skrbnik NP		Sekcija MS in ZT v zobozdravstvu
-------------------	---	----------------------------------

3. Kratice uporabljene v protokolu

Dipl. m. s./ dipl. zdrav.	Diplomirana medicinska sestra/ diplomirani zdravstvenik		
TZN	Tehnik zdravstvene nege		
BN	Bolničar negovalec		
IZBN	Izvajalec zdravstvene / babiške nege		
ZBN	Zdravstvena/babiška nega		
NP	Nacionalni protokol		

4. Potrebni pripomočki

- Umivalnik s tekočo vodo.
- Milo.
- Brisača.
- Zobna ščetka.
- Zobna pasta.
- Učni model.

ŠČETKANJE ZOB V VRTCU IN ŠOLI

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 14.01
Stran od strani:	2/4
Velja od:	21. 7. 2022
Uporaba najmanj do:	21. 7. 2027
Izdaja:	Verzija 2

5. Potek/izvedba aktivnosti zdravstvene nege

		Opombe
1	Otroke razdelimo v male skupine.	Velikost skupine prilagodimo konkretnim pogojem, starosti in sposobnosti otrok.
2	Otroci si umijejo roke.	Po protokolu umivanja rok.
3	Na pripravljene ščetke naneseemo ustrezno količino zobne paste.	Pri nanašanju zobne paste moramo biti previdni, da se ne dotikamo zobnih ščetk- nitk. Pri izbiri zobne paste upoštevamo evropske smernice o uporabi fluoridov, ki glede na starost narekujejo sledečo količino in vsebnost fluoridov v zobni pasti: do 2 let 1000 ppm fluorida za riževo zrno zobne paste, od 2 do 6 let 1000 ppm fluorida za grahovo zrno zobne paste, od 6 let 1450 ppm fluorida
4	Pri praktičnem ščetkanju zob otroke motiviramo in jim pomagamo pri razvijanju spretnosti, vztrajnosti in obvladovanju veščine. Otroke usmerjamo v sistematično in čim bolj natančno ščetkanje vseh zob in zobnih površin. Pri tem je osnovna smer potegov s ščetko od dlesni proti zobu. Po potrebi otrokom individualno vodimo roko in jim pomagamo odpraviti morebitne nepravilnosti.	Lahko si pomagamo z učnim modelom, lutko... Ključnega pomena je, da delo, cilje in metode dela prilagajamo psihofizičnim značilnostim starostnega obdobja otrok ter individualnim posebnostim otrok v skupini, ki jo obravnavamo.
5	Po ščetkanju zob naj otroci slino in ostanke paste temeljito izpljunejo.	Ves čas skrbimo, da otroci pri umivalniku ohranjajo primerno vedenje, red in disciplino.
6	Se umijejo okoli ust, dobro izperejo zobno ščetko, jo otresejo, držalo obrišejo ter jo shranijo.	
7	Dokumentiranje: Zabeležimo aktivnost, datum, podpis pedagoškega delavca in vložimo v mapo za dokumentacijo.	

6. Opombe, omejitve protokola:

- Aktivnost ščetkanja zob v vrtcu in šoli lahko izvaja tudi prof. zdrav. vzgoje.
- Učenje ščetkanja zob je proces, ki ga postopoma nadgrajujemo.
- Praktično učenje ščetkanja zob v skupini oziroma vrtcu ali šoli ob pojavu epidemij in večjega števila viroz ali drugih nalezljivih bolezni začasno opustimo.
- Nadomestimo ga lahko z učenjem na modelu, zobni lutki...

	Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana Tel: 01 544 54 80 e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si	NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE ŠČETKANJE ZOB V VRTCU IN ŠOLI	Št. dokumenta/koda:	UČE NP 14.01
			Stran od strani:	3/4
			Velja od:	21. 7. 2022
			Uporaba najmanj do:	21. 7. 2027
			Izdaja:	Verzija 2

7. Temeljna literatura:

- Toumba, K. J., Twetman, S., Splieth, C., Parnell, C., van Loveren, C., & Lygidakis, N. A. (2019). Guidelines on the use of fluoride for caries prevention in children: an updated EAPD policy document. *European archives of paediatric dentistry: official journal of the European Academy of Paediatric Dentistry*, 20(6), 507–516. <https://doi.org/10.1007/s40368-019-00464-2>
- Čok, M., Drašičič, R., Grossi, L., Mizgur, P. & Radišič, B. (Eds.), (2013). *Vzgoja za zdrave zobe in dlesni v prvem razredu osnovne šole. Gradivo za izvajanje vzgoje za zdravje.* (pp. 27-49), Koper: Zavod za zdravstveno varstvo Koper.
- Kosem, R. (2010). Fluoridni geli, raztopine in premazi v preventivi kariesa. In Kosem, R. (Ed.), *Sodobna uporaba fluoridov v otroškem in preventivnem zobozdravstvu: zbornik prispevkov na seminarju. 9. slovenski pedontološki dnevi, 24.-25. september 2010.* (p. 16). Ljubljana: Sekcija pedontologov Slovenskega zdravniškega društva.
- Kosem, R. (2011). Pregled uporabe fluoridov v zobozdravstvu. In Miklič, M. (Ed.), *Sodobna uporaba fluoridov pri otrocih in mladostnikih. Pravice in dolžnosti pacientov v zobozdravstvu: zbornik prispevkov na seminarju.* (pp. 7-13). Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu.
- Kroflič, M. (2010). Že v ranem otroštvu prebudimo spoznanje o vrednosti zdravja zob. *Vita Stomatologija*, XV(72), 14-16.
- Ris Koler, T. (2019). Spiranje ust po ščetkanju z zobno pasto s fluoridi in pojavnost kariesa pri otrocih in mladostnikih. In Kosem, R. (Ed.), *Karies zgodnja razpoznava in obravnava: zbornik prispevkov na seminarju. 12. slovenski pedontološki dnevi, 11.-12. oktober 2019.* (p. 25). Ljubljana: Sekcija pedontologov Slovenskega zdravniškega društva.
- Milavec, S. & Gašperšič, R. (2015). Sodobni trendi v zobni in ustni negi. In: Artnik, B. (Ed.), *Iz prakse v prakso: zbornik člankov in izvlečkov. Kongres ob 40-letnici strokovnih srečanj stomatologov Slovenije. 4.-6. Junij 2015.* (pp. 10-14). Ljubljana: Stomatološka sekcija slovenskega zdravniškega društva.
- (Ranfl, M., Oikonomidis, C., Kosem, R. & Artnik, B. (2015). *Vzgoja za ustno zdravje: prehrana in higiena: Strokovna izhodišča.* (pp. 28-42). Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje.
- Šenk Erpič, A. & Golja, A. M. (2010). Navade v zvezi z izplakovanjem ust po ščetkanju z zobno pasto. In Kosem, R. (Ed.), *Sodobna uporaba fluoridov v otroškem in preventivnem zobozdravstvu: zbornik prispevkov na seminarju 9. slovenski pedontološki dnevi, 24.-25. september 2010.* (p. 29), Ljubljana: Sekcija pedontologov Slovenskega zdravniškega društva.
- Toumba, J. (2019). The use of fluorides, toxicity and updated fluoride guidelines. In Kosem, R. (Ed.), *Karies zgodnja razpoznava in obravnava: zbornik prispevkov na seminarju. 12. slovenski pedontološki dnevi, 11.-12. oktober 2019.* (p. 24), Ljubljana: Sekcija pedontologov Slovenskega zdravniškega društva.

8. Podrobnejša in dodatna navodila - povezava z drugimi dokumenti (priloge k NP)

Številka priloge	Naziv dokumenta

	Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana Tel: 01 544 54 80 e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si	NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE ŠČETKANJE ZOB V VRTCU IN ŠOLI	Št. dokumenta/koda: UČE NP 14.01
			Stran od strani: 4/4
			Velja od: 21. 7. 2022
			Uporaba najmanj do: 21. 7. 2027
			Izdaja: Verzija 2

9. Pregled zadnjih sprememb v dokumentu

Zap. št.	Sprememba v točki:	OPIS SPREMEMBE

10. Potrditev dokumenta

	organ	Številka sklepa	Datum	Odgovorna oseba/podpis
I. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Delovna skupina za nacionalne protokole Zbornice-Zveze	9/2022	7. 6. 2022	Klavdija Potočnik
II. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Upravni odbor Zbornice - Zveza	187/19	14. 7. 2022	Monika Ažman

	FUNKCIJA/ ORGAN	IME IN PRIIMEK	PODPIS
PRIPRAVIL:	Strokovnjaki Strokovne sekcije MS in ZT	Marina Čok	
PREGLEDALI:	Strokovne službe Zbornice – Zveze / PVK	Draga Štromajer	
ODOBRIL:	Predsednica Zbornice – Zveze	Monika Ažman	
SKRBNIK DOKUMENTA:	Predsednik/ca Strokovna sekcija MS in ZT	Damjana Grubar	